

UMEÅ UNIVERSITET

Instruktioner för betygsnämnd vid disputation

Betygsnämndens ledamöter ska vara disputerade och vetenskapligt meriterade lärare/forskare och ha motsvarande lägst docentkompetens. Minst en av ledamöterna ska representera annat lärosäte. Samtliga ska vara väl förtrogna med avhandlingens innehåll ur ett brett vetenskapligt perspektiv.

Jäv

Betygsnämndsledamöterna får inte vara jäviga gentemot handledare, respondent eller projekt. Se <http://www.codex.vr.se>. Som exempel får inte ledamot av betygsnämnd ha pågående forskning med eller ha sampublicerat med respondent eller någon av handledarna de senaste 5 åren. Om betygsnämndsledamot har varit handledare till någon av doktorandens handledare måste ett sådant samarbete ligga mer än tio år tillbaka i tiden. En sådan situation bör undvikas. Skriftlig motivering krävs om före detta doktorand eller handledare ska utses som ledamot i betygsnämnden.

Förhinder

Den som påtar sig uppgiften som ledamot av betygsnämnd måste ha försäkrat sig om att inga hinder för uppdraget föreligger. Om hinder uppkommer ska ledamot omedelbart kontakta huvudhandledaren som mejlar nytt förslag på betygsnämndsledamot till kansliet för handläggning.

Disputationsakten

Betygsnämndens uppdrag är att granska och examinera avhandlingen samt försvaret av denna. De nationella examensmål för utbildning på forskarnivå som finns beskrivna i högskoleförordningen ska ligga till grund för denna bedömning och därför bör en del av betygsnämndens frågor syfta till att få svar på hur de nationella examensmålen har uppnåtts, se nedan, ifall detta inte har blivit klarlagt under opponentens del av disputationen.

Följande punkter ska bedömas:

- klarhet i beskrivet syfte och frågeställningar
- om adekvata metoder använts
- relevans, originalitet och nyhetsvärde

UMEÅ UNIVERSITET

- om adekvat tolkning och diskussion av de vetenskapliga resultaten har genomförts
- om de nationella examensmålen är uppfyllda

Förslag på frågor för bedömning av försvaret:

- Visar respondenten prov på djup kunskap i och förståelse för forskningsfältet?
- Behärskar respondenten relevant litteratur inom det specifika ämnesområdet?
- Deltar respondenten aktivt i en akademisk diskussion?
- Bemöter respondenten frågor och kritik på ett sakligt och adekvat sätt oavsett hur frågeställaren formulerar frågan?
- Kan respondenten reflektera kring svagheter och styrkor med det egna arbetet?
- Kan respondenten sätta in sina resultat i ett större vetenskapligt och medicinskt sammanhang?

Betygsnämndens sammanträde

Betygsnämnden sammanträder direkt efter disputationen. Opponent, ordförande för disputationen och huvudhandledare har rätt att närvara vid sammanträdet och delta i överläggningarna, men inte i beslutet. Betygsnämnden kan vid behov adjungera biträdande handledare till sammanträdet. Betygsnämnden utser därefter en ordförande inom gruppen. Vid mötet ges opponenter möjlighet att ge ett omdöme om avhandlingen, doktorandens förmåga att svara på frågor och att föra ett vetenskapligt resonemang. Opponenten har även möjlighet att ställa ytterligare frågor till handledaren om avhandlingsarbetet. Handledaren ombeds att ge ett omdöme om doktorandens uppnådda självständighet och bidrag till avhandlingsarbetet.

Betyg

För avhandling och försvar sätts ett gemensamt betyg, godkänd eller underkänd. Vid betygssättningen ska hänsyn tas till både innehållet i doktorsavhandlingen och det offentliga försvaret av denna. Det betyg som majoriteten av betygsnämnden enas om ska gälla. Betygsnämnden beslutar om betyget ska motiveras. Om betygsnämnden är oenig i sitt beslut om betyget ska detta alltid motiveras och en eventuell reservation kan lämnas in. Om avhandlingen bedöms underkänd ska detta alltid motiveras. Betygsnämndens ordförande ansvarar för att respondenten delges beslutet direkt efter det att betygsnämndens sammanträde har avslutats. Betygsprotokollet inklusive eventuella bilagor (motivering)

UMEÅ UNIVERSITET

överlämnas snarast efter genomförd disputation till institutionens administratör för forskarutbildning. Administratören skickar handlingarna till Registrator vid Umeå universitet.

UMEÅ UNIVERSITET

Nationella examensmål

Doktorsexamen

Kunskap och förståelse

Mål: Visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet.

Mål: Visa djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet.

Mål: Visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet

Mål: Visa förtrogenhet med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

Mål: Visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer.

Mål: Visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete.

Mål: Med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen.

Mål: Visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt.

Mål: Visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap.

Mål: Visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningsätt

Mål: Visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar.

Mål: Visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.